

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodnicząca:

prof. dr hab.
Katarzyna Chałasińska-Macukow
Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego
rektor@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 022 55 20 352
fax: 022 55 24 000
krasp@adm.uw.edu.pl

Dokument nr 7/V
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

**Stanowisko Prezydium KRASP
z dnia 28 lutego 2009 r.
w sprawie dokumentu
*Partnerstwo dla Wiedzy: Reforma studiów i praw studenckich***

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, po zapoznaniu się z tekstem dokumentu „Partnerstwo dla Wiedzy: Reforma studiów i praw studenckich”, przedłożonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawia następujące uwagi ogólne dotyczące ww. dokumentu.

- Przedstawione propozycje stanowią tylko część planowanych zmian systemowych. Ocena tych propozycji jest trudna, ponieważ na ich realizację mogą mieć wpływ inne, nieznane Prezydium, a planowane przez Ministerstwo zmiany. W szczególności, w dokumencie brakuje deklaracji, czy Ministerstwo planuje podtrzymać czy zaniechać masowego charakteru edukacji wyższej, co ma znaczący wpływ na możliwości zapewniania wysokiej jakości kształcenia.
- Przedstawiony dokument jest niedopracowany, posługuje się nieprawidłową terminologią oraz zawiera wiele niejasności.

Prezydium przekazuje w załączeniu bardziej szczegółowe uwagi odnoszące się do poszczególnych punktów dokumentu.

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow

Uwagi
dotyczące poszczególnych punktów dokumentu
Partnerstwo dla Wiedzy: Reforma studiów i praw studenckich

Preambuła i cele proponowanych zmian

1. Preambuła dokumentu jest niespójna z niektórymi wymienionymi celami.
2. Proponujemy, aby treść preambuły w drugim akapicie ograniczyć do: „Podstawowe propozycje zmierzają do stworzenia w uczelniach środowiska bardziej sprzyjającego studentom poprzez nadanie im większej podmiotowości”. Wspomniane w dalszej części „relacje partnerskie” znacznie osłabiają podmiotowość studenta, który powinien znajdować się w centrum działań zarówno administracji jak i kadry akademickiej.
3. Wśród wymienionych celów proponowanych zmian brakuje celu deklarującego chęć przygotowania studentów do bycia świadomymi obywatelami, a tym samym kształtowania społeczeństwa obywatelskiego.
4. Proponujemy, aby w pierwszym z wymienionych celów wyraz „premiowanie” zmienić na „promowanie”.

Punkt I. Specjalna ścieżka dla wybitnych studentów i doktorantów

1. W Polsce nie ma problemów z przyspieszeniem doktoratów uzdolnionych studentów, istnieje natomiast problem z nie dość elastycznymi ścieżkami studiów, co utrudnia zdolnym studentom przyspieszenie toku studiów magisterskich czy licencjackich.
2. W odniesieniu do podpunktów 1, 2 i 3 sądzymy, iż nie jest możliwe sformułowanie kryteriów pozwalających na obiektywną ocenę i wybór najlepszych studentów na skalę krajową; nie jest również możliwe wskazanie ciała, które miałyby być odpowiedzialne za selekcję studentów.
3. Podstawowe wątpliwości dotyczące programu „Diamentowy Grant” dotyczą tego, czy jest to propozycja przyspieszenia cyklu edukacji (ze studiów licencjackich na doktorat), bądź innej ścieżki marginalizującej magisterium, oraz tego, czy byłaby ona dostępna tylko dla 100 nagrodzonych studentów. W takim przypadku propozycja ta może być niezgodna z trzystopniowym cyklem studiów przyjętym w systemie bolońskim. Poza tym, wydaje się, że struktura studiów 3+2 uniemożliwia (po 3 latach studiów) rzetelną ocenę dorobku studenta, pozwalającą na wyłonienie wybitnych studentów.

4. Powstają wątpliwości dotyczące wyróżniania wiodących studiów doktoranckich; brakuje określenia kryteriów wyboru takich studiów.

Punkt II. Większe upodmiotowienie studentów i dbałość o ich prawa

1. Propozycje zawarte w tej części projektu uzyskały w zasadzie generalną akceptację (za wyjątkiem podpunktów 6 i 7), przy szczególnie wyraźnym poparciu podpunktu 8.
2. Treść podpunktu 1 jest nieadekwatna do nagłówka, gdyż nie opisuje upodmiotowienia studentów. Mimo to uzyskał akceptację Zespołu;
3. Realizacja propozycji zawartych w podpunktach 1-4 potrzebne są zmiany ustawowe.

Punkt III. Zmniejszenie obciążeń administracyjnych

1. Bardzo pozytywnie ustosunkowujemy się do propozycji zawartych w podpunktach 1 i 2, podkreślając jednocześnie, że wprowadzenie systemu komputerowego zarządzania dydaktyką jest bardzo kosztowne. Proponowane zmiany te mogą być wprowadzone drogą rozporządzeń Ministra.
2. Podpunkt 3 jest niezrozumiały, co uniemożliwia wyrażenie opinii.
3. Podpunkt 4 uzyskał akceptację, uznano jednak, że lepsze byłoby wprowadzenie obowiązkowej opinii Parlamentu Studentów.
4. Uznano, iż sformułowanie zawarte w podpunkcie 5 zmniejsza podmiotowość studentów, sugerując brak ich świadomości. Propozycja ta nie powinna więc znajdować się wśród zmian ustawowych. Wspomniane w tym podpunkcie zadania są na wielu uczelniach realizowane przez samorząd studentów.
5. Katalog odpłatnych usług edukacyjnych, o którym mowa w podpunkcie 6, jest zbędny w przypadku uczelni publicznych, natomiast w przypadku uczelni niepublicznych proponowane ograniczenia nie są prawnie możliwe.

Punkt IV. Umiejdzynarodowienie procesu studiów

1. W przedstawionym dokumencie brakuje propozycji promujących mobilność studentów w obszarze Polski.
2. Podpunkty 1-3 uzyskały aprobatę, przy zastrzeżeniu, iż podpunkt 3 jest oczywisty, gdyż wynika z przyjętych przez Polskę zobowiązań.
3. Podpunkty 4-5 są zasadne, pod warunkiem zapewnienia finansowania oraz równoległego prowadzenia zajęć obowiązkowych w języku polskim; student nie może być wykluczony z udziału w zajęciach tylko dlatego, że nie zna danego języka.

4. W podpunkcie 6 użyto niewłaściwego określenia „punkty kredytowe ECTS” - poprawnym terminem jest „punkty zaliczeniowe ECTS”; należy również podkreślić, iż uzyskane punkty mogą być uznawane tylko na podstawie wcześniejszych umów.
5. Podpunkt 8 odnosi się do nostryfikacji, która przy obecnie wprowadzanych zmianach związanych z Procesem Bolońskim jest zjawiskiem zanikającym.

Punkt V. Lepsze przygotowanie absolwentów szkół wyższych do potrzeb gospodarki i funkcjonowania na rynku pracy

1. Punkt powinien mieć inny nagłówek; część wymienionych w tej części dokumentu propozycji nie jest zgodna z nagłówkiem bądź nie wnosi żadnych treści.
2. Brakuje odniesienia do „zatrudnialności” absolwentów studiów, natomiast jest wiele odniesień do kształcenia wąsko specjalistycznego (zawodowego).
3. W odniesieniu do podpunktów 1, 2 i 6 należałoby zalecić ostrożność w działaniu „na zlecenie pracodawców”. Należy pamiętać, iż uniwersytety mają kształcić „na przyszłość”, a absolwenci uzyskiwać wykształcenie wyższe, a nie przyuczenie do zawodu. Udział podmiotów gospodarczych we wspieraniu procesu kształcenia jest oczywisty, jednak nie jest konieczny na wszystkich kierunkach.
4. Propozycja monitorowania losów absolwentów zawarta w podpunkcie 3 jest bardzo dobra, jednak kosztowna.
5. Przygotowanie programów studiów powinno być powiązane z Krajowymi Ramami Kwalifikacji i pozostać dobrowolne oraz nawiązywać przede wszystkim do przyjętych standardów, a nie oczekiwań pracodawców, jak to zaproponowano w podpunkcie 4.
6. Realizacja postulatu sformułowanego w podpunkcie 5 może prowadzić do degradacji studiów doktoranckich, gdyż doktoranci zamiast prowadzić prace badawcze będą zajęci pracą zarobkową, należy więc przede wszystkim zapewnić doktorantom takie warunki – odpowiednio wysokie stypendia, aby nie musieli pracować.
7. Podpunkt 7 jest niefortunnie sformułowany, co czyni niezrozumiałą intencję jego autorów.
8. W odniesieniu do podpunktu 8 uznano, iż na nowym wzorze dyplomu powinno znajdować się tylko godło (a nie logo) uczelni, bez godła państwowego; to uczelnia ma stanowić o jakości kształcenia, proponuje się zatem odejście od formuły dyplomu państwowego.
9. Trudno jest ocenić propozycję, zawartą w podpunkcie 9, dotyczącą stymulowania działań uczelni na rzecz procesu uczenia się przez całe życie, biorąc pod uwagę brak strategii działań państwa oraz ministerstwa w tej dziedzinie.

Punkt VI. Zwiększenie efektywności wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na pomoc materialną dla studentów

1. Należy dążyć do ograniczenia stypendiów naukowych na rzecz rozszerzenia stypendiów socjalnych; w obecnej sytuacji większość stypendiów naukowych jest przyznawana dobrym, a nie tylko wybitnym studentom, natomiast rozszerzenie stypendiów socjalnych będzie gwarantować równiejszy dostęp do edukacji wyższej wybitnym jednostkom pochodzącym ze wszystkich grup społecznych.
2. Propozycje opisane w podpunktach 1-4 i 6 powinny być zrealizowane jak najszybciej.
3. W związku z treścią podpunktu 5 powstają wątpliwości dotyczące tego, z jakich środków rektorzy mieliby wypłacać proponowane nagrody.
4. Najważniejsze stwierdzenie jest zawarte w podpunkcie 7. Mimo ogólnego poparcia dla racjonalizacji bezpłatnego systemu kształcenia uznajemy, że proponowane zmiany są kontrowersyjne oraz trudne do realizacji. Przy ubogim budżecie nie powinno się wprowadzić fundować wielokrotnych studiów bezpłatnych, jednak ograniczenie takie stanowi zagrożenie dla kierunków niszowych, na których studenci studiują dodatkowo. Przy wprowadzaniu zmian należy uwzględnić również specyfikę studiów wielokierunkowych. Powstają również wątpliwości, czy posługiwanie się punktami ECTS dla określania wymiaru usług świadczonych przez uczelnię jest prawidłowe.
5. W odniesieniu do podpunktu 7 i proponowanego w nim określania zakresu usług na podstawie liczby punktów, należy szczegółowo określić liczbę przyznawanych punktów dla wszystkich rodzajów oraz cykli studiów:
180 ECTS na studiach trwających 3 lata,
210 ECTS na studiach trwających 3.5 roku,
90 ECTS na studiach 3-semestralnych,
120 ECTS na studiach 2-letnich,
300 ECTS na studiach jednolitych 5-letnich,
360 ECTS na studiach 6-letnich.
Uzasadnione jest przyznanie dodatkowej puli punktów wybitnym studentom, wyłanianym na podstawie list rankingowych.
6. Przyznane limity punktów ECTS muszą obowiązywać tylko na terenie kraju i nie mogą być wykorzystywane na uczelniach zagranicznych – wyjątek stanowią stypendia zagraniczne, dla których wykorzystanie punktów określa Learning Agreement. Celowe jest utworzenie centralnego, ogólnopolskiego rejestru studentów, odnotowującego przyznane punkty oraz ich wykorzystanie przez studentów.